

Veckokronika från Sverige

Speciellt meddeladt denna tidning genom Svensk-Amerikanska Pressbyrå i Stockholm.

Hvarför arbetsproduktionen Detta motsatte sig förmannen. Hvar kyrkomötet har ut-såsom stridande mot faktör-rättat. — Hinkel Berggren eningsstadgar. Direktören för som barnuppföstrare. — resatte sig då att ge honom en aldrig när så högt i Sverige. Gåfvu ur sin egen privatkassa. — Nu har ändligen frågan om en direkt Amerikalijet kommit till ett aktuellt sta-dium. — Sveriges sista trubadur fyller 50 år. —

Sa' jag att jag inte skulle be-fatta mig med kyrkomötets åtgärder till vidare? Ja men hur tror ni sådant är möjligt, när detsamma behandlar så viktiga frågor, som förhållandet mellan kyrkan och skolan. Det ser, hugnesamt nog, ut som om prä-sternas själskrifna ord förskäp i skolrådet torde upphöra med ti-den. Man börjar inse, att det icke är förmånligt att kristen-domsundervisningen i skolan be-drives under ett slags kyrklig polisuppsett och att undervisnin-gen under sådana förhållanden blir mekanisk, icke levande och redlig. Man anser tiden snart kommen att betrakta skolan som uteslutande statsinstitution. Och så finnes det inom kyrkomötet de som yrka på att prästerna själva skola afslaga sig sitt själskrifna ord förskäp i skolrådet, innan denna rättighet frän-tages dem. Skolan bör ha en själsfrändstämning, bestämd endast med hänsyn till kultur-statens ändamål. Motståndet mot pastors själskrifvet tyder på att man alltjämt uppfat-tar kyrkan som bestående uteslutande af prästerna. Sådana åsikter finnes hos några inom kyrkomötet. Få nu se huru långt dessa hinna i striden mot det gamla systemet och huru de komma att enas i denna högst viktiga fråga.

Ännu ett ord från kyrkomötet. Inte veta vi mycket om hvad, som kommer att ske efter vår död, men nu har mötet antagit att formulera för tillkännagif-vandet från predikstolen om vår hadanfärd, skall fördras och här-detsamma icke ansett som effek-tivt att påminna de efterlevande om att de en gång skola skil-jas "härifrån" utan att de skola skiljas "från detta förgängliga lif-ve". Detta är en af de viktiga punkterna som kyrkomötet har enats om att uttåta till kristna kyrkans gagn och fromma under detta "förgängliga lif". Om det en gång skola lifvets förgänglighet. Ty den ande, som lefvandegör vår tillvaro här på jorden, är ju samma ande, som gör vår existens möjlig sedan den lammn den förgängliga krop-pen. Lifvet fortsattes ju un-der andra förhållanden. Det för-gås icke. Undrar starkt om icke det hittills använda "skiljas härifrån" ändå var det klaraste, red-ligaste uttrycket för andens för-flyttande från jorden.

På tal om skolor, har Hinkel i dessa dagar tagit ett ganska stort steg framåt icke precis att kontrollera, men i alla fall att föra ett slags uppsikt öfver barnens moraliska upfostran. Han har nämligen stiftat en för-ening af små tidningspojkar, af hvilka han ännar ägna sin syn-nerliga omvårdnad. Han vill, som en äkta lärare och ledare, ingjuta "ideerna" i de unga sinna och visa dem hur förhål-landen i lifvet skola uppfattas från ungdoms-socialistisk synpunkt. Som om denna uppväxande ge-neration icke finge nog med upp-riktande och förståelsebringande tendenser från de hem, hvarifrån de utgå eller genom det klasshat och den partiiska som strömmar ut från deras omgivning.

Från tidningspojkarne ledes mina tankar in på de händelser som följt vid ett af huvudsta-dens större tidningstryckerier. I allmänhet har man ansett för en ganska smart sättna, om man hinner sätta 1,600 linier om dagen. Nu fanns på nämnda tryckeri en sättna, som icke allenast fullgjorde detta pen-sum utan hann med ända till 2,400 linier. Att direktören skul-le vara förtjust att äga en sådan arbetare är ju solklart. Och för att binda honom ännu fastare vid sitt tryckeri talte han vid för-mannen om att han vore villig ge ifrågakarande arbetare en be-tydlig välfortjänt förhöjning.

ende lyriker, Daniel Fallström, som i måndags fräste sin femtio-årsdag. Sällan har någon svensk skald fått en sådan hyllning som han. Den gaf honom i form af otaliga lyckönskings-bref, hundratals telegram och versifikation. Den väckte ho-nom med musik, den höjde ho-nom med blommor. Den tog sig uttryck i en splendid middag på Grand, den gaf sig luft i det ena talet efter det andra, den märkte honom med popularite-tens stämpel såsom få förete-hom. Telegram och hyllnings-dikter ha ej synts i pressen men ett telegram har jag reda på. Det lyder så här:

Den gamla tidens Daniel var profet, Han kom i lejonkulan som du vet. Men där var likväl ingen, som åt opp'en Den unga tidens Daniel är poet, Du fångats med ett litet epitet, som lite hvar kan göra yr i knoppen. Men trygg du går bland lejon-innors hop, och soligt bild besjunger allihop, med en "Miss She från Ten-nessee" på toppen. Du femtioåring, du vår svenske-hets tolk, som med din sång än tjuvar Sveriges folk. Vi tömma gladt din skål till sista droppen.

A. L.-r.
Stockholm d. 31 okt. 1908.

Att hola förkyllning på en dag.
Tag LAXATIVE BROMO Quinine Tablets.
Apotekarne vilja återbetala öfriga penningar
om icke botemedlet verkar. E. W. GROVE'S
underkännt på hvarje paket. 25c. Tillverkad
af PARIS MEDICAL CO. St. Louis, Mo.

DOKTORNS KUSK.
En människovän.

Det var ryvader och jämnt om halfannan aln djup snö, men här och där tre alnar i de största drivorna, där de ej ännu hunnit skottas. Tocka drivor, kunde, förstås, inte brunarna gno ige-nom, fast deras make aldrig funnits i Sveriges land, och där-för höll jag in när jag såg en hel rad sådana lilla framför mig på en liten slätt; ännu voro vi i skogsbrunet och kunde vån-da.

— Det var tusan, sa doktorn. — Djakeln i då, sa jag. — Då smatt där ut ur skogen en liten kutrygg, mager usling med tunna varkenskläder på kroppen, med en stor, tjock ly-lehalsdukt två hvar om halsen, och lyfte på mossan och sa: — Hvar ska harren? Härass-vägen går då inte på en hel fjä-ringsväg.

— Nej, jag ser det, min gubbe lilla. Jag ämnade mig till Ham-ra bruk, sa doktorn.

Backstussaren eller hvad det kunde vara för en gök, tittade på oss med sina små grå ögon och ref sig i det rufsiga håret och sa:

— Ja, si här ä en skogsväg, justamet precis den ja kommer på, ä på den kunne en kanske lista sej ut te härassväjen igen där skogen tar ve.

— Stig upp och visa vägen ska du få en tjugofemöring för besväret, tyckte doktorn.

Det gjorde han, men det var en satans väg. Ibland skrapade det mot stora stenar och ibland blefvo vi hängande på stubbar så det smattade i selarna och vi fingo stiga ur och lyfta släden öfver. Så i en klyfta där den usla vägen akurat såg ut till att ta slut, och en liten eländig grå koja låg ett stenkast åt si-dan, säger karlen:

— Va snäll och töfva här ett halft öjnablick mens jag går in och dricker lite! Ja ä så grömt törster.

Och så masade han sig in i stugan. När han kom ut igen sprang han mot doktorn och skrek:

— Kära människor, för Guss barnhärtighets skull hjälp en mänska därinne, som ligger ä håller på ä dö! Ja vet att detta är själva doktorn ä han kan inte för sitt samvetes skull resa frän ett tockat cälne!

Doktorn sprang in och blef inne en god stund. Snöstormen tog till, hästarna darrade som asplöf och kropo ihop med alla fyra fötterna, och till sist tit-tar doktorn ut ur stugudörran och ropar:

— Jag måste stanna en stund. Se efter om det är möjligt att få

in hästarna i vedskjulet eller la-dan eller hvar som helst.

Jag är, Gudnäs, en syndig människa och det händer ju att jag svor en vers då jag spände ifrån i kolden och snöytan midt ute i skogen.

Med stort besvär fick jag in de stackars djuren i ett hybble, som skulle föreställa vedskjul, men som knappt hade hvarken tak eller väggar.

En half timme gick och dok-torn syntes icke till och inte heller tjuftgubben, som lurat oss in i detta elände.

Men när en halftimme till var gången och jag höll på att frysa själen ur kroppen på mig, gick jag själf fram mot stugan. Men jag hade inte väl tagit i läsvre-det förrän doktorn ryter där-inne:

— Låt bli dörren! Ingen får komma in.

Jag stannade i farstuviksten, för där var ändå lite bättre än i det trasiga skjulet. Därinnanför skrek en mänska, som lät som ett kvinnfolk, som om de hade velat mörda henne, och där var ett fasligt tassande på golvet.

Så gick jag ut och tittade i ge-nom fönstret, men kunde inte se annat än doktors rygg der han stod lutad öfver sängen.

Om en stund kommer kutryg-gen, som lurat oss i allt detta bråket, ut genom köksdörren och springer inåt skogen. Där röt jag till så att han blef så rädd så han höll på att trilla öfver-ända:

— Hör du, hvar ska du hän, din lilla rackare?

— Kära goa, ja får lof springa nästans ä ha fatt i ett kvenn-folk ä ä hjälpa dom därinne.

Så gick där en halftimme till och så kommer han springande med en käring bakefter sig. Doktorn släppte in käringen, men knuffade tillbaka både mig och gubbarackarn, som frös så tänderna skallrade i honom.

— Jo, känn, din rackare, som ställt oss i detta! sa ja till ho-nom.

Så gick en hel timme; men då ändligen öppna doktorn dörran och sa:

— Kom in och värm er ett tag innan vi ge oss ut igen.

Kors i herrans namn, ett tock-ke evigt spektakel! I sängen ligger en kvinna och bredvid henne en alldeles precis nyfödd barnunge och i den andra sän-gen två kulsingar om en fem eller sex år. De voro så för-skämda så att de sa inte ett ljud, bara glodde. På golvet gick käringen och lade lite spä-nor och sura rispinnar på elden. Själ såg hon sur ut och hade inte öppnat sin mun på hela ti-den. Framme vid bordet satt doktorn och sa heller ingenting utan bara:

— De stackars hästarna bli väl rent förfärfvade?

— Ja, inte ä sådant här tjän-ligt, hvarken för folk eller kreat-ur, sa jag, för äfven en tjänare har ju rättighet att tycka hvad han vill.

Doktorn riste på hufvet, för hästarna voro som hans ögon-stenar och inte ville han precis att jag skule frysa ihjäl, heller. Och så sa han:

— Ja, sätt för nu.

När jag hade satt för, kom doktorn ut, och gubbatjufven var en så'n passopp så det var inte likt något, och svepte fal-len om doktorn. Den gamla käringen stod i farstuviksten och tittade, nyfiken, som alla kvinn-folk äro.

— Tack, tack, min gode man! sa doktorn. Det är roligt att se att en fattig karl, som ni inte bryr sig om ifall han för-spiller ett dagsverk för att hjälpa sin nödställda nästa.

— En gör hva en kan. Di-fattie får lof hjälpa hvarandra, ä nämna pangar har en ju inte te ä ge.

— Det är vackert och ädelt, min gubbe. Men hvar ska vi nu ta vägen?

Kutryggen tog af sig mossan, ref sig i peruken och tittade utåt skogen, där just ingen väg syntes utan den vi kommit ifrån.

— Ja, vet doktorn, skogsväjen ä ändå leare nu framåt, ä nu har di nok skottat härassväjen, så nu vore så vvest bäst ä vännä och köra tebak. Ja ska följa mä och hjälpa te, äss dä behöfs.

— Att mannen var borta när hustrun var sjuk! undrade dok-torn.

— Ja si, di ä rysligt fattiga,

ä den fattie får lof tjäna en stylvär när han kan.

— Jassa, de äro mycket fattiga. Ja, det säg så ut i stugan. Kanske ä ni nära granne och har hjälpt dem fört än idag, fast ni nog inte har något öfverflöd själf?

— Ingenting ä tala om. En väl en kresten mänska, vet ja. Men ock här ja monna gånger mattat munnarna där i torpet ä gjort monna trötta dagsverken för deras skull.

— Det var vackert, min gub-be, sa doktorn och hans röst lät så rörd, som om han vakt nä-got. Men detta dagsverk skall ni ätminstone inte ha gjort för inte. Se här har ni en tvåkrona.

— Gu välsigne homen! Tu-sen tack!

Vi äro nu framme vid härads-vägen, som låg öppen och ny-skottad. I detsamma komme-där en käring vankande och skall just vika in på skogsvä-gen, då hon får se vår kutrygg och säger på allmogens stilla, safliga sätt:

— Go kväll, Karl Petter! Hur ä då mä din kvenna? Har hon barnet än? Jag hörde hon va sjuka i afes.

— Häll! sa doktorn, knuffade mig i ryggen och betraktade "Karl Petter" med en mörk blick:

— Ja, äjssä då! sa "Karl Pet-ter" hastigt, lyfte på mossan och tycktes ha brädd med att skubba sig ästad.

— Kom hit! röt doktorn, och "Karl Petter" lydde motvilligt.

— Var det din hustru, lym-mel?

Han strök af mossan, tumma-de den ellan fingrarna, grinade litet föräget och sa:

— Ja, ju hjälpe oss, te kyn-nelsmåsse blir dä nie ä sen dä skrälet ä ja kommen ihop.

— Och det går ingen väg ut till häradsvägen på det där hål-let, icke sannt?

— Joo... nä... ä då vell sia, ingen som en kan köra.

— Hör du, Karl Petter, tala nu om för mig, upp och ut, hur det här hänger ihop. Ut med språket, annars vankas det smörj, ser du!

"Karl Petter", som fått mossan på hufvet, rök af henne igen, sköt ut sin pucker så att han såg rysligt ömklig ut och började i gnällande ton:

— Käre, go doktorn, ble inte så fasla arger. Stina va barn-sjukan ä ja skulle just gå te Majja på Åkalef för att be na hjälpa na.

När jag så mötte skusket ä kände ijan doktorn ä vet att en inte allti träffar na hemma, så föll dä mej i sinnet — dä väl jäfveln kan ja tro, som han säger Smeberg i mis-sionshuset — att äss ja kunne få doktorn te för te för te...

Doktors hotfulla uppsyn ha-de mildrats allt efter som "Karl Petter" talade, och nu sa han:

— Sätt på mossan, min gub-be! Men hör nu du, som tycks vara en förståndig karl, fast en liten kanäle, har du under des-sa timmar aldrig tänkt på, att jag möjligen kunde varit på väg till någon döende, som fört kal-lat mig, och hvars död du på det här viset kunde fått på ditt samvete?

— Joo... jaa... nä... dä vell sia, att innan vägen hade blett skottader hade doktorn ändä allri kommet fram... ä så... ä så... ä alla fall ä en sej själf allti närmast ä alla fulla fall...

Det begynte att rycka i munn-porna på doktorn och skratet var inte långt borta. Så dok han ner med näfven i påsen och sa:

— Adjö! Med här, min kära Karl Petter! Här har du en tvåkrona till. Tack för hemma "ä alla fulla fall"! Hälsa Stina ä mycket! Mätte du ännu mäs-ga gånger få "mätta munnarna" där i torpet och göra "många trötta dagsverken" för dess in-vännars skull!

"Karl Petter" stod med mossan i den ena handen, tvåkro-nan i den andra och ett ödmjukt smälsigt leende på läpparna ända tills vi försvunno vid nästa krök af vägen.

Sigurd.

Ät mer kassar i denna del af landet, ä alla andra sjukdomar tillsammans, och den blef till de sista ären använd för obotlig. I många ä förklarade läkarna den för en lokal sjukdom och därför kräver konsti-tutionell behandling. "Halls Celarich Cure", fabrikerad af P. J. Cheney & Co., Toledo, Ohio, ä det enda konstitutionella läkemedel i marknaden. Det tagen invärtes i portviner eller 10 droppar till en theed. Det verkar direkt på blodet och systemets cirkulation. De tillgäta ett hundra dollars för hvarje tillfälle, som loka kan kureras. Skrif eller cirkulärer och litrg. Adress: P. J. CHENEY & CO., Toledo, O. 639- Skiljes hos apotekare, 75c. Loka Family 75c äro de bästa.

EN FÖRFÖLJD.

Ungkarlen Tobias Jonszon flyttade sistförlutne 1:e okto-ber. Han hade bott i lägenhe-ten i 3 år, men genom många tillstötande förhållanden hade han sett sig nödsakad att flytta i år. Skälen hvarfor han flytta-tade voro många, ja, de hade på det senaste halfåret hopats immerbadd. Först hade värden ökt hyran med 25 kr. per år, och detta gjorde han under den förklarigen, att icke min-dre än fyra familjer hade velat åt den präktiga bostaden, och samtliga hade sagt att de med uppräktat händer gärna skul-le betala 25 kr. mer om året.

Ökningen af hyran sa' Jans-son ingenting om, ty han visste ju så väl hur allting stiger i pris, från brödet ända till snu-set, och han hade verkligen känt sig liksom litet samvets-sjuk för det han inte själf er-bjudit sig att betala litet mera i hyra, men det hade aldrig blif-vit utfä.

En vacker dag blef en yng-ling hos familjen på öfra bot-ten antagen som trumslagare i stadens musikkår. Inte för det han behöfde besitta så stor färdighet att trumma, ty det ena bör inte öfverflygla det andra, men alldeles ovan, som han var, tarvades likväl lite öfning i hur pinnarne skulle handteras. Om dagen hade han ingen tid att öfva sig, men när kvällen kom och då det enligt naturens lag-gar är lämpligast att gå till sångs och då ungarlen Tobias Janszon kom hem, då togos trummorna fram. Ibland trum-made han på den lilla, ibland på den stora, ibland på båda på en gång och ibland, för omväx-lings skull, tog han till treangel, ett instrument som trumslagaren tar till när anföraren skriker piano.

Janszon, som redan fört var eller som ätminstone trodde sig vara svårt angripen af nervösa smärtor kom riktigt ur sitt esse. Någon sömn fick han inte njuta förrän under en liten stund på morgonsidan, en mycket orolig sömn för öfrigt, emedan grannens intill hade en yngling på 7 månader, som påstod att han hade ondt för tänder och som regelbundet vaknade kl. 6 på morgnarna för att genast in-låta sig i ett tämligen högljudt resonemang med barnmjuggen.

Flera grannar hade dessutom på senare tiden blifvit mindre vänliga, och ungarlen Jonszon hade ej en aning om orsaken. Det var kanske ingen orsak alls, men det kan falla grannar in ibland att bli afvigt stämde mot hvarann utan att de själva kunna veta hvarfor.

Jonszon "sade upp sig" till flyttningen och den 1 oktober flyttade han. Några karlar och en åkare transporterade ungar-len Jonszons saker till den nya bostaden.

Grannarne intill flyttade äf-ven, men Jonszon ville af grann-lagenhetsskäl icke fråga hvar herrskapet skulle flytta, men det fick han visshet om, då yng-lingen, som öfvade sig med att slå trumma, kom kånkande med stora trumman och bad att få lägga den uppå hr Jonszons mobellass, de skulle ju ändå till samma hus.

Jonszons nervositet blef ga-lopperande. Han var nu viss om att familjen, som hade yng-lingen som trummade, skulle bli hans grannar igen. Han tyck-te sig redan höra de ifriga men oregeibundna hvirflarne på lill-trumman, de dofta och mull-rande slagen på stortrumman och pinglandet på treangeln.

Detta skulle han inte kunna stå ut med, det skulle göra slut på hans nervösa kropp och själ.

Första kvällen efter inflyttnin-gen slutade ynglingen att slå trumman kl. 11. ty mor hans hade sagt att lite hvar behöfde ro efter en ansträngande flytt-ningsdag, men andra kvällen blef klokkan 12 och sedan slog den i innan pinnarna fingo hvilat.

Ungkarlen Jonszon hade blif-vit ännu mer nervös, han är räddvill hur han skall göra, an-tingen han skall klå upp trum-mynglingen, rymma från orten eller skjuta sig.

Af hans utseende att doma tycks det som om han lurade på det senaste alternativet.

Elbe:

När svärmoder dott telegrafera-de vederbörande till mägarna: Balsamering, bränning, begräf-ning? Mägarna svarade: Alla tre, det är det säkrast.

Fritt! 1909

Elegant Fick-Kalender

med Årsmåsk och Annotationsbok för hvarje dag året, vackert inbunden, innehållande fullständigt Atlas öfver För, Stater och dess beständiga, samt Europa, Asien, Afrika och Australien (tillhöpa 9 färd utöfva kartor). Innehållande 120 färd utöfva kartor, 12 färd utöfva kartor, 12 färd utöfva kartor, 12 färd utöfva kartor.

6 eleganta Href-Vykort

från Sverige, Norge eller Danmark, samt 12 färd utöfva kartor, 12 färd utöfva kartor, 12 färd utöfva kartor, 12 färd utöfva kartor.

FRITT TILLHVAR

inom 30 dagar tillhvar 100 färd utöfva kartor, 12 färd utöfva kartor, 12 färd utöfva kartor, 12 färd utöfva kartor.

Kom ihåg!

En omhyllad handbok för hvarje dag året, vackert inbunden, innehållande fullständigt Atlas öfver För, Stater och dess beständiga, samt Europa, Asien, Afrika och Australien (tillhöpa 9 färd utöfva kartor). Innehållande 120 färd utöfva kartor, 12 färd utöfva kartor, 12 färd utöfva kartor, 12 färd utöfva kartor.

Clark Bros. & Co. Ltd

143 Portage Ave. East of Main St. Wholesale Stationers and Pappershandlare Winnipeg Manitoba

Fördubbla Er Affär

Genom att ANNONSERA. För att annonsera RÄTT rådfråga oss.

Annonssbyrå för Skandinaviska i Canada.

ANNONSER placeras i alla skandinaviska tidningar i Första Staterna och Canada. Översättningar till främmande språk utföras.

SWEDISH-CANADIAN ADVERTISING AGENCY,

John A. Gustafson, Manager. Kontor: 325 Logan Ave., Winnipeg, Man. P. O. BOX 3078. PHONE 294.

Goda kol gör varma vänner!

KOL VED Tamarac, Pine och Poplar, sågad och huggen.

Största minuthandel i Kol och Ved i Västra Canada. Prompt leverans och tillfredsställelse garanteras.

The Central Coal & Wood Co.

Telefon 585. Hörnet af Ross och Brant Sts.

Free Press

är vestra Canadas största engelska dagtidning och Winnipeg ledande nyhetstidning. Dess värdepår är "frihet i handel, frihet i religion, jämlikhet i borgerliga rättigheter" Morcon-upplagan kostar 50c pr. månad, afsonupplagan 25c pr. månad. Den är den enda engelska dagtidning i Canada som ägnar skandinaviska särskild uppmärksamhet under rubriken "SVEA, NORA, DANA", redigerad af vår landsman C. Albin Jones.